

E. U. de Enfermería (Povisa)

ORGANIZACIÓN ACADÉMICA

(*)
En lo que respecta al desarrollo de dicho Plan, el objetivo primordial de la escuela es formar profesionales ENFERMEROS.

ENFERMERÍA es hoy en día una disciplina compleja del área de salud, con un gran impacto social que constantemente aumenta sus funciones para satisfacer las necesidades que impone el cuidado de la salud en un mundo en cambio, siendo además un elemento esencial en la planificación comunitaria de los servicios de salud.

Así pues la profesión ENFERMERA abarca los cuidados, autónomos y en colaboración, que se prestan a las personas de todas las edades, familias, grupos y comunidades, enfermos o sanos, en todos los contextos, e incluye la promoción de la salud, la prevención de la enfermedad, y los cuidados de los enfermos, discapacitados, y personas moribundas.

Funciones esenciales de la enfermería son la defensa, el fomento de un entorno seguro, la investigación, la participación en la política de salud y en la gestión de los pacientes y los sistemas de salud, y la formación. Siendo aun una ciencia joven cuenta con principios propios, pero al ser una profesión vinculante exige que se nutra de otros conocimientos alcanzados por las ciencias medicas, a su vez sustentadas por los avances en biología, sociología y psicología.

Esto aporta a nuestra profesión una sólida formación teórico-práctica en sus CUATRO FUNCIONES : ASISTENCIAL, DOCENTE, GESTORA E INVESTIGADORA que permite al terminar los estudios de Grado desempeñar de forma altamente cualificada la profesión y trabajar en colaboración con otros profesionales de la salud para conseguir objetivos comunes. Y para llegar a esta meta, la formación del alumno se apoya en tres pilares fundamentales:

- El desarrollo de clases teórico-prácticas enfocadas a la resolución de problemas.
- El fomento de la aplicación práctica de los conceptos teóricos.
- Evaluación continuada del alumno por medio de tutorías.

El profesorado está formado en su mayor parte por especialistas en cada una de las materias que se imparten. Dentro de la filosofía de la Escuela tienen un apartado importante las relaciones internacionales; el intercambio de estudiantes y profesores a través del Programa Sócrates-Erasmus dentro del ámbito europeo. Esto permite que tanto profesores como alumnos tengan una visión más amplia de la profesión y su desarrollo en otros países, lo que adquiere una especial relevancia en una época donde los cambios tanto sociales como profesionales se suceden con gran rapidez, y en la que las posibilidades de trabajo se han ampliado al ámbito europeo.

El título de Graduado en Enfermería es válido en toda España y con los efectos legales que los convenios internacionales otorgan para otros países.

ORGANIZACIÓN CURSOS ACADÉMICOS

El plan de estudios de Grado tiene 240 CRÉDITOS ECTS distribuidos según tabla:

TIPO CREDITOS A CURSAR POR EL ALUMNO/A: OFERTA DEL CENTRO

Formación básica (FB) 60
Obligatorios 78
Optativos 12/ 24
Prácticas externas 78
TFG (Trabajo fin de grado) 12
TOTAL 240

DISTRIBUCIÓN MATERIAS CURSO/SEMESTRE :

MÓDULO	MATERIA	ASIGNATURA	ECTS	CARÁCTER (OBLIGATORIA/OPTATIVA)	CUATRIMESTRE	CURSO
MÓDULO FORMACIÓN BÁSICA COMÚN	ANATOMIA HUMANA	ANATOMIA HUMANA	9	OBLIGATORIA	1º	1º
	PSICOLOGIA	PSICOLOGIA	9	OBLIGATORIA	1º	1º
	BIOQUIMICA	BIOQUIMICA	6	OBLIGATORIA	1º	1º
	FISIOLOGIA	FISIOLOGIA	9	OBLIGATORIA	2º	1º
	ESTADISTICA	ESTADISTICA	6	OBLIGATORIA	2º	1º
	IDIOMA MODERNO	INGLES TÉCNICO	6	OBLIGATORIA	2º	1º
		INTRODUCCION A LA ENFERMERIA CLÍNICA	6	OBLIGATORIA	1º	2º
MÓDULO CIENCIAS DE LA ENFERMERÍA	ENFERMERÍA COMUNITARIA	ENFERMARÍA COMUNITARIA I	6	OBLIGATORIA	1º	1º
		ENFERMARÍA COMUNITARIA II	9		2º	2º
		FUNDAMENTOS DE ENFERMARÍA	9	OBLIGATORIA	2º	1º
	ENFERMERÍA CLÍNICA	ENFERMARÍA CLÍNICA I	9	OBLIGATORIA	1º	2º
		ENFERMARÍA CLÍNICA II	6		2º	2º
		ENFERMARÍA CLÍNICA III	6		1º	3º
		ÉTICA Y LEGISLACIÓN	6	OBLIGATORIA	1º	2º
		GESTIÓN DE ENFERMERÍA	6	OBLIGATORIA	2º	2º
		ENFERMERÍA MATERNO INFANTIL	9	OBLIGATORIA	1º	3º
		ENFERMERÍA GERIÁTRICA Y CUIDADOS PALIATIVOS	6	OBLIGATORIA	2º	3º
ENFERMERÍA DE SALUD MENTAL		6	OBLIGATORIA	2º	3º	
MÓDULO PRÁCTICAS TUTELADAS Y TRABAJO FIN DE GRADO	PRÁCTICAS CLÍNICAS	PRÁCTICAS CLÍNICAS I	9	OBLIGATORIA	2º	2º
		PRÁCTICAS CLÍNICAS II	15	OBLIGATORIA	1º	3º
		PRÁCTICAS CLÍNICAS III	18	OBLIGATORIA	2º	3º
		PRÁCTICAS CLÍNICAS IV	18	OBLIGATORIA	1º	4º
		PRÁCTICAS CLÍNICAS V	18	OBLIGATORIA	2º	3º
		TRABAJO FIN DE GRADO	12	OBLIGATORIA	1º Y 2º	4º
MÓDULO MATERIAS OPTATIVAS	POVISA	ENFERMERÍA DE URGENCIAS Y CUIDADOS CRÍTICOS	6	OPTATIVA	1º	4º
		INTRODUCCIÓN A LA ENFERMERÍA AVANZADA	6	OPTATIVA	1º	4º
		ANTROPOLOGÍA DE LA SALUD	6	OPTATIVA	1º	4º
		ATENCIÓN DE ENFERMERÍA EN EMERGENCIAS Y CATÁSTROFES	6	OPTATIVA	1º	4º

Las materias son cuatrimestrales finales.

El calendario de exámenes , los horarios y las guías docentes de las asignaturas de cada curso, se rigen según normativa de la Universidad de Vigo en ellas podeis ver :

- Competencias de la materia
- Programa materia
- Planificación docente
- Metodología docente
- Tipos evaluación
- Bibliografía

PERSONAL DOCENTE

(*)PERSONAL ACADÉMICO GENERAL E.U.ENFERMERÍA POVISA:

Será requisito ineludible para ser profesor/a de la Escuela tener la titulación requerida por la legislación vigente y obtener la

"**VENIA DOCENDI**" de la Universidad de Vigo para la materia o disciplina que vaya a desarrollar.

La "**VENIA DOCENDI**" será solicitada por la Escuela con carácter previo a la formalización de cualquier contrato de profesorado; tendrá el carácter de permanente, salvo revisión realizada a propuesta del Delegado de la Universidad.

La "**VENIA DOCENDI**" será otorgada por el Rector a petición de los respectivos centros adscritos y después del informe del delegado de la Universidad.

La "**VENIA DOCENDI**" constituye un requisito explícito por parte de la Universidad de Vigo de que cada profesorado de un centro adscrito cumple con los requisitos exigidos para la docencia en el centro y facultan, al mismo tiempo, para firmar las actas oficiales de calificación de los estudiantes.

El profesorado que no posea "**VENIA DOCENDI**" no podrá formar parte del cuadro de personal docente ni ejercer la docencia en un centro adscrito a la Universidad de Vigo.

La selección del personal docente e investigador de los centros adscritos se llevará a cabo respetando los principios de igualdad, mérito y capacidad de acuerdo con lo establecido en la legislación vigente.

El nombramiento y contratación del personal docente e investigador de los antedichos centros le corresponden al titular de los mismos, una vez que los candidatos propuestos soliciten de la Universidad de Vigo la "**VENIA DOCENDI**" correspondiente.

CUADRO GENERAL DEL PROFESORADO SEGÚN CATEGORÍA ACADÉMICA, SU VINCULACIÓN CON LA UNIVERSIDAD Y SU DEDICACIÓN AL TÍTULO.

CATEGORÍA ACADÉMICA	Nº	VINCULACIÓN CON LA UNIVERSIDAD	DEDICACIÓN AL TÍTULO	
			Total	Parcial
Doctor/a	11	Venia docendi	5	6
Licenciados/as general	5	Venia docendi	4	1
Graduados/as en enfermería	11	Venia docendi	5	6
Licenciados/as especialistas	11	Venia docendi	4	7
Diplomados/as y graduados/as enfermeros/as especialistas	2	Venia docendi		2
Diplomados/as enfermería	1	Venia docendi	1	

PORCENTAJE DE PROFESORADO CON EL TÍTULO DE DOCTOR.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
DOCTORES	11	26,8%
NO DOCTORES	30	73,2%

TOTAL	41	100%
--------------	-----------	-------------

DISTRIBUCIÓN DE PROFESORADO POR DEDICACIÓN AL TÍTULO.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
PROFESORES CON DEDICACIÓN A TIEMPO COMPLETO	8	25%
Otros (externos)	24	75%
TOTAL		100%

DISTRIBUCIÓN DEL PROFESORADO POR EXPERIENCIA DOCENTE.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
MENOS DE 5 AÑOS	12	29,27%
ENTRE 5 Y 10 AÑOS	11	26,83%
MÁS DE 10 AÑOS	18	43,90%
TOTAL	41	100%

DISTRIBUCIÓN DEL PROFESORADO POR EXPERIENCIA INVESTIGADORA.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
MENOS DE 5 AÑOS	10	24,40%
ENTRE 5 Y 10 AÑOS	7	17,06%
MÁS DE 10 AÑOS	10	24,40%
NS/NC	14	34,14%
TOTAL	41	100%

DISTRIBUCIÓN DEL PROFESORADO POR EXPERIENCIA PROFESIONAL DIFERENTE A LA ACADÉMICA O

INVESTIGADORA.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
MENOS DE 5 AÑOS	10	24,39%
ENTRE 5 Y 10 AÑOS	11	26,82%
MÁS DE 10 AÑOS	13	31,07%
NS/NC		
TOTAL	34	82,28%

La figura de coordinador/a de curso, asegura la adecuada coordinación docente en el proceso de programación de la evaluación continuada de las materias en cada curso académico a través de reuniones de seguimiento y coordinación.

Esas reuniones de curso, arrancarán con una inicial, previa al comienzo de curso, en la que el coordinador planteará un calendario de actividades cuyo fin último es que no se produzcan solapamientos entre las distintas actividades que se proponen en las distintas guías docentes. Adicionalmente, esas reuniones iniciales servirán también para corregir la tendencia a incluir un excesivo número de actividades.

Se busca, por tanto, que la evaluación continuada se materialice en una distribución equilibrada de tareas a lo largo de todo el curso académico, apoyada en una programación racional de las materias. Para lograrlo, se dispondrán con cierta periodicidad reuniones de seguimiento y el coordinador del curso emitirá informes de seguimiento, destinados a mantener informados al Profesorado y Dirección sobre incidencias y eventos relevantes. Al finalizar el curso se celebrará una última reunión destinada a hacer balance y destacar posibles problemáticas a resolver para el siguiente curso.

RELACIÓN DE COORDINADORES CURSO ACADÉMICO:

Coordinador **1º** Curso:

Vicente Suárez González

Coordinador **2º** Curso:

Esperanza Mª Giraldez Miranda

Coordinador **3º** Curso:

Alicia Muiños Álvarez

Coordinador **4º** Curso:

Alfonso Eduardo Maldonado Arroyo

Además, existen las figuras del coordinador/a de prácticas externas (de ser el caso) y del trabajo de fin de grado, que se encargarán de coordinar los distintos/as tutores/as.

La Escuela de Enfermería de POVISA establecerá reuniones periódicas con las escuelas ubicadas en Vigo que comparten centros de prácticas para facilitar la coordinación vertical entre cursos de las prácticas y el intercambio de experiencias.

Con ello se persigue analizar las distintas propuestas de mejora, establecer criterios básicos de evaluación y organizar actividades conjuntas que afecten a más de una materia, por citar algunos objetivos concretos.

En definitiva, el sistema de coordinación que se propone constituye un elemento fundamental en la introducción de los nuevos objetivos y metodologías y, sobre todo, servirá para profundizar en una mejor y mayor coordinación entre docentes y entre éstos y el Centro.

En un futuro, dado que la coordinación del conjunto de actividades resulta clave para el adecuado aprovechamiento del alumnado, se pretende continuar este diseño, adecuándolo a las nuevas exigencias y tratando de garantizar niveles satisfactorios de coordinación vertical y horizontal.

PERSONAL NO DOCENTE E.U.ENFERMERÍA POVISA:

PAS: PERSONAL DE ADMINISTRACIÓN Y SERVICIOS.

- 1 Jefe de Servicios administrativos

- 1 oficial administrativo a tiempo completo.
- 1 auxiliar administrativo a tiempo completo

INFORMACIÓN ESTUDIANTES PRIMERO Y TRASLADOS

ESCUELA UNIVERSITARIA DE ENFERMERÍA POVISA

INFORMACIÓN GENERAL.

La Escuela Universitaria de Enfermería de POVISA, adscrita a la Universidad de Vigo, nació oficialmente en el año 1991 bajo el patronazgo del HOSPITAL POVISA con la idea de desarrollar una función docente que consideraba adecuada y beneficiosa para un HOSPITAL de sus características, formando profesionales de Enfermería que cuando terminaran sus estudios, pudieran pasar a formar parte de la División de Enfermería del hospital.

Nuestra Escuela se rige por la Legislación Universitaria vigente, y por tanto, el Plan de Estudios está homologado y compartido por las otras E.U.E. adscritas a la Universidad de Vigo, la cual emite el título de Grado en Enfermería, lo que nos permite una comunicación fluida y facilita los posibilidad de traslados de estudiantes entre las Escuelas que en su momento pudieran surgir.

Las clases teóricas se imparten en las instalaciones en la calle Romil 75-77 y las prácticas se realizan en los distintos Departamentos, Servicios y Laboratorios del Hospital Povisa, y en hospitales de la red pública, así como en Centros de Salud y Residencias de la Tercera edad.

EQUIPO DIRECTIVO:

- **Director:** Alfonso García Suárez
- **Subdirectora:** Mª Concepción Agras Suárez
- **Secretario:** Ángel Marcial Pérez

Además cada uno de los cursos del Grado tiene un tutor que será referente de los alumnos con respecto a temas relacionados con la docencia.

TUTOR 1º CURSO:

- **VICENTE SUÁREZ GONZÁLEZ** profesor de la materia **PSICOLOGÍA** de 1º curso

TUTOR 2º CURSO:

- **MARÍA GIRALDEZ MIRANDA** profesora de la materia **INTRODUCCIÓN A LA ENFERMERÍA CLÍNICA** de 2º curso.

TUTOR 3º CURSO:

- **ALICIA MUIÑOS ALVAREZ** profesora de la materia **ENFERMERIA CLINICA III** de 3º curso.

TUTOR 4º CURSO:

- **EDUARDO MALDONADO ARROYO** profesor de la materia de **TFG** de 4º curso.

PLAN DE ESTUDIOS

En lo que respecta al desarrollo de dicho Plan, el objetivo primordial de la escuela es formar profesionales **ENFERMEROS**.

ENFERMERÍA es hoy en día una disciplina compleja del área de salud, con un gran impacto social que, constantemente, aumenta sus funciones para satisfacer las necesidades que impone el cuidado de la salud en un mundo en cambio, siendo además un elemento esencial en la planificación comunitaria de los servicios de salud.

Así pues la profesión **ENFERMERA** abarca **los cuidados, autónomos y en colaboración, que se prestan a las personas de todas las edades, familias, grupos y comunidades, enfermos o sanos, en todos los contextos, e incluye la promoción de la salud, la prevención de la enfermedad, y los cuidados de los enfermos,**

discapacitados, y personas moribundas. Funciones esenciales de la enfermería son la defensa, el fomento de un entorno seguro, la investigación, la participación en la política de salud y en la gestión de los pacientes y los sistemas de salud, y la formación.

Siendo aun una ciencia joven cuenta con principios propios, pero al ser una profesión vinculante exige que se nutra de otros conocimientos alcanzados por las ciencias médicas, a su vez sustentadas por los avances en biología, sociología y psicología.

Esto aporta a nuestra profesión una sólida formación teórico-práctica en sus **CUATRO FUNCIONES: ASISTENCIAL, DOCENTE, GESTORA E INVESTIGADORA** que permite al terminar los estudios de Grado desempeñar de forma altamente cualificada la profesión y trabajar en colaboración con otros profesionales de la salud para conseguir objetivos comunes.

Y para llegar a esta meta, la formación del alumno se apoya en tres pilares fundamentales:

□El desarrollo de clases teórico-prácticas enfocadas a la resolución de problemas.

□El fomento de la aplicación práctica de los conceptos teóricos.

□Evaluación continuada del alumno por medio de tutorías.

El profesorado está formado en su mayor parte por especialistas en cada una de las materias que se imparten.

Dentro de la filosofía de la Escuela tienen un apartado importante las relaciones internacionales; el intercambio de estudiantes y profesores a través del Programa Sócrates-Erasmus dentro del ámbito europeo.

Esto permite que tanto profesores como alumnos tengan una visión más amplia de la profesión y su desarrollo en otros países, lo que adquiere una especial relevancia en una época donde los cambios tanto sociales como profesionales se suceden con gran rapidez, y en la que las posibilidades de trabajo se han ampliado al ámbito europeo.

El título de Graduado en Enfermería es válido en toda España y con los efectos legales que los convenios internacionales otorgan para otros países.

ORGANIZACIÓN CURSOS ACADÉMICOS

El plan de estudios de Grado tiene **240 CRÉDITOS ECTS** distribuidos según tabla:

TIPO CRÉDITOS A CURSAR POR EL ALUMNO/A OFERTA DEL CENTRO

Formación básica (FB) 60, Obligatorios 78, Optativos 12, Practicas externas 78, TFG (Trabajo fin de grado) 12 .**TOTAL 240.**

DISTRIBUCIÓN MATERIAS CURSO/SEMESTRE

PRIMER CURSO

- ANATOMÍA HUMANA 9 ECTS , 1º Semestre ,FORMACIÓN BÁSICA
- PSICOLOGÍA 9 ECTS , 1º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA
- BIOQUÍMICA 6 ECTS, 1º Semestre ,FORMACIÓN BÁSICA
- ENFERMERÍA COMUNITARIA I 6 ECTS, 1º Semestre, OBLIGATORIO
- FISIOLOGÍA 9 ECTS , 2º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA
- ESTADÍSTICA 6 ECTS, 2º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA
- FUNDAMENTOS DE ENFERMERÍA 9 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- INGLES TÉCNICO 6 ECTS, 2º Semestre , FORMACIÓN BÁSICA

SEGUNDO CURSO

- INTRODUCCIÓN A LA ENFERMERÍA CLÍNICA 6 ECTS ,1º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA
- ÉTICA Y LEGISLACIÓN 6 ECTS, 1º Semestre ,OBLIGATORIO
- FARMACOLOGÍA Y DIETÉTICA 9 ECTS, 1º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA

- ENFERMERÍA CLÍNICA I 9 ECTS, 1º Semestre ,OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA CLÍNICA II 6 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA COMUNITARIA II 9 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- GESTIÓN DE ENFERMERÍA 6 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- PRACTICAS CLÍNICAS I 9 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO

TERCER CURSO

- ENFERMERÍA CLÍNICA III 6 ECTS , 1º Semestre, OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA MATERNO INFANTIL 9 ECTS ,1º Semestre, OBLIGATORIO
- PRACTICAS CLÍNICAS II 15 ECTS , 1º Semestre, OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA GERIÁTRICA Y CUIDADOS PALIATIVOS 6 ECTS ,2º Semestre, OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA EN SALUD MENTAL 6 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- PRACTICAS CLINICAS III 18 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO

CUARTO CURSO

- OPTATIVA I 6 ECTS, 1º Semestre, OPTATIVO
- OPTATIVA II 6 ECTS, 1º Semestre, OPTATIVO
- PRACTICAS CLÍNICAS IV 18 ECTS, 1º Semestre, OBLIGATORIO
- PRACTICAS CLÍNICAS V 18 ECTS ,2º Semestre, OBLIGATORIO
- TRABAJO FIN DE GRADO 12 ECTS, 2º Semestre ,OBLIGATORIO

Las materias son cuatrimestrales finales.

El calendario de exámenes se rige según normativa de la Universidad de Vigo, **(se adjunta)**.

Tenéis a vuestra disposición en la página de la EUE POVISA www.cepovisa.com un enlace con la Universidad de Vigo para la visualización de las guías docentes de las asignaturas de cada curso:

En ellas podéis ver:

- Competencias de la materia
- Programa materia
- Planificación docente
- Metodología docente
- Tipos evaluación
- Bibliografía

NORMAS GENERALES:

La asistencia a clases se rige por normativa de la Universidad de Vigo.

Durante la asistencia y permanencia en las instalaciones del Centro:

- No está permitido fumar ni utilizar telefonía móvil.
- No está permitido utilizar el ascensor destinados a estudiantes y profesores con problemas de movilidad física.
- Podrá utilizarse la biblioteca del Centro, así como las aulas destinadas a los trabajos de grupo que están en el semisótano.
- Es imprescindible cuidar el aspecto personal, aseo y las formas de convivencia básicas así como las instalaciones que debemos mantener para que puedan ser utilizadas adecuadamente por todos.

Grao en Enfermería

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V53G140V01405	Prácticas clínicas IV	1c	18
V53G140V01406	Prácticas clínicas V	2c	18
V53G140V01407	Traballo de Fin de Grao	2c	12
V53G140V01414	Enfermería de urxencias e cuidados críticos	1c	6
V53G140V01415	Introdución á enfermaría avanzada	1c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas IV**

Materia	Prácticas clínicas IV			
Código	V53G140V01405			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 18	Carácter OB	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Muíños Álvarez, Alicia			
Profesorado	Giráldez Miranda, Esperanza María Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo Marcial Pérez, José Ángel Muíños Álvarez, Alicia			
Correo-e	amuinos@cepovisa.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Materia destinada á adquisición de competencias teórico-prácticas en relación cos coidados e procedementos de enfermaría no eido da atención especializada.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.	• saber facer
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría.	• saber facer
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural.	• Saber estar / ser
CG6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles.	• saber facer
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.	• Saber estar / ser
CG8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.	• saber facer
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade.	• saber facer
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.	• Saber estar / ser
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación.	• Saber estar / ser
CG13	Aplicar os principios de financiamento sanitario e sociosanitario e utilizar axeitadamente os recursos dispoñibles.	• saber facer
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.	• Saber estar / ser
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria.	• saber facer
CG17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.	• saber facer

CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal.	• saber facer
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.	• saber facer
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.	• saber facer
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións da saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionarlles axuda nesas situacións.	• saber • saber facer
CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.	• Saber estar / ser
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.	• Saber estar / ser
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.	• saber • saber facer
CE17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.	• saber facer
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.	• saber • saber facer
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.	• saber
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.	• saber facer
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.	• Saber estar / ser
CE35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.	• saber facer
CE36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.	• saber facer
CE37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.	• saber
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer.	• saber
CE44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.	• saber facer
CE49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese.	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación.	• saber facer
CT3	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións.	• saber facer
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.	• saber facer
CT6	Habilidades nas relacións interpersoais.	• saber facer
CT7	Razoamento crítico.	• saber
CT8	Aprendizaxe autónoma.	• saber
CT10	Motivación pola calidade.	• Saber estar / ser
CT11	Sensibilidade cara a temas ambientais.	• saber • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Ser capaz de participar nos cuidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades básicas e específicas, tanto en atención especializada, coma en institucións sociosanitarias.

CB2
CB3
CB4
CG1
CG3
CG4
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CG13
CG15
CG16
CG17
CG18
CE4
CE8
CE10
CE11
CE12
CE13
CE17
CE18
CE29
CE31
CE33
CE35
CE36
CE37
CE42
CE44
CE49
CE50
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT10
CT11

Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Atención de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia e garantindo o dereito a confidencialidade, privacidade e dignidade.

CB2
CG1
CG3
CG4
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CG13
CG15
CG16
CG17
CG18
CE4
CE8
CE10
CE11
CE12
CE13
CE17
CE18
CE29
CE31
CE33
CE35
CE36
CE37
CE42
CE44
CE49
CE50
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT11

Contidos

Tema	
Rotatorio de prácticas preprofesionais que permitan a aplicación e a adquisición de competencias dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría na práctica clínica en áreas de hospitalización, servizos especiais e institucións sociosanitarias.	Realización das actividades referidas aos periodos de prácticas clínicas nos correspondentes servizos asistenciais, aplicando cuidados de enfermaría básicos e especializados, segundo as necesidades individuais de cada paciente, así como técnicas e procedementos correspondentes. Realización do cartafol-memoria do estudante en cada periodo. Elaboración de Plans de Cuidados (PAE) en hospitalización.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	3	0	3
Estudo de casos/análises de situacións	12	24	36
Eventos docentes y/o divulgativos	0	6	6
Prácticas clínicas	360	36	396
Informe de prácticas	0	3	3
Cartafol/dossier	0	6	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Aquel estudante asignado a hospitalización deberá levar a cabo a elaboración de catro plans de coidados.
Eventos docentes y/o divulgativos	O/a estudante poderá asistir de forma voluntaria aos eventos docentes programados vinculados ao seu servizo asignado durante o periodo de prácticas, previa autorización do responsable do mesmo e información ao titor/a.
Prácticas clínicas	O estudante desenvolverá as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión na área de Ciencias da Saúde.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	O responsable do servizo realizará o seguemento da evolución do estudante no desenrolo da súa actividade e resolverá as posibles incidencias que poidan xurdir.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a reunir información sobre os estudantes, así como presentar a materia e proporcionar información básica sobre normas e tipo de actividade desenrolada en cada un dos servizos vinculados a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Plantexaránse preguntas sobre o seguimento dun paciente ou evolución clínica do mesmo
Probas	Descrición
Informe de prácticas	O longo da primeira semana informarase sobre a súa cumplimentación, insistindo na importancia do rexistro da súa valoración persoal sobre o cumprimento de obxetivos, relación co equipo profesional, pacientes e familias, así como a súa valoración global do periodo.
Cartafol/dossier	A primeira semana explicarase ao estudante a súa cumplimentación, no que sefectuará o rexistro das actividades diarias que o/a estudante realiza ou observa diariamente, así coma o grao de dificultade das mesmas segundo a súa percepción.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Prácticas clínicas	Avaliación continua por parte do tutor/a correspondente para identificar necesidades particulares do/a estudante (25%) e do equipo/profesionais do servizo (70%), valorando a adquisición das competencias asignadas, seguindo o modelo establecido que se estrutura en: coñecementos teórico-prácticos, actitudes, habilidades e cumprimento das normas.	95	CB2 CB4 CG1 CG3 CG6 CG10 CG11 CG13 CG15 CG16 CG17 CG18 CE4 CE8 CE11 CE12 CE13 CE17 CE18 CE31 CE33 CE35 CE36 CE37 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8
Informe de prácticas	Informe do estudante no que se inclúe cumprimento de obxetivos, relación co equipo profesional, paciente e familia e valoración global da súa rotación no servizo asignado.	2.5	CB3 CB4 CG11 CG13 CG16 CE4 CE8 CE35 CE36 CE37 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8

Cartafol/dossier	Documento cumplimentado polo estudante que reflexa a súa percepción sobre o grado de dificultade ou observación das diferentes actividades e técnicas.	2.5	CB3 CB4 CG11 CG13 CG16 CE4 CE8 CE35 CE36 CE37 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8
------------------	--	-----	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

En caso de que o/a estudante non entregue en tempo e forma o cartafol e a memoria de prácticas, (un por periodo, tres en total), repercutirá negativamente na nota, restándose un 5% da calificación do periodo correspondente en caso de que non se cumpra con dito requerimento.

Ás prácticas clínicas IV están vinculados tres periodos, sendo necesario alcanzar unha calificación mínima de catro puntos sobre dez en cada unha das avaliacións para poder optar ao aprobado.

Nas unidades de hospitalización e centros sociosanitarios, realizaranse Plans de Atención de Enfermaría (PAES), que se avaliarán dentro do 25% correspondente ao titor/a (10% PAES).

As faltas de asistencia non xustificadas suporán un suspenso e a interrupción inmediata do periodo, mentres que si se trata de faltas xustificadas, permitirase un máximo de catro, que serán de recuperación obrigatoria no periodo establecido para tal fin polo responsable da asigantura.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

ENFERMARÍA MATERNOINFANTIL E NEONATAL, 1ª EDICIÓN, 2010

SHEEHY, MANUAL DE URXENCIAS HOSPITALARIAS, 6ª EDICIÓN. ELSEVIER ESPAÑA, 2007

ENFERMARÍA XINECOOBSTÉTRICA, 1ª EDICIÓN, 2009

JOHN R. HAMPTON, ECG BÁSICA, 7ª EDICIÓN. ELSEVIER, 2009

MARÍA TERESA LUIS RODRIGO, LOS DIAGNÓSTICOS ENFERMEROS, 9ª EDICIÓN. ELSEVIER MASSON, 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas V/V53G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría de urxencias e coidados críticos/V53G140V01414

Introdución á enfermaría avanzada/V53G140V01415

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría materno-infantil/V53G140V01302

Prácticas clínicas II/V53G140V01303

Prácticas clínicas III/V53G140V01306

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas V**

Materia	Prácticas clínicas V			
Código	V53G140V01406			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 18	Carácter OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo			
Profesorado	Giráldez Miranda, Esperanza María Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo Marcial Pérez, José Ángel Muñíos Álvarez, Alicia			
Correo-e	emaldonado@cepovisa.com			
Web	http://http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Materia destinada a adquisición de competencias teórico-prácticas en relación cos coidados e procedementos de enfermmería no campo da atención especializada.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermmería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.	• saber facer
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermmería dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.	• saber facer
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermmería.	• saber facer
CG5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.	
CG6	Aplicar as intervencións da enfermmería na evidencia científica e nos medios dispoñibles.	
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.	• Saber estar / ser
CG8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.	• saber facer
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade.	• saber facer
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.	• Saber estar / ser
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.	• Saber estar / ser
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria.	• saber facer
CG17	Realizar coidados de enfermmería baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.	• saber facer
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.	• saber facer
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.	• saber facer
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións da saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionarlles axuda nesas situacións.	• saber • saber facer

CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.	• Saber estar / ser
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.	• Saber estar / ser
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.	• saber • saber facer
CE17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.	• saber facer
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.	• saber • saber facer
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.	• saber
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.	• saber facer
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.	• Saber estar / ser
CE50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese.	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación.	• saber facer
CT3	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións.	• saber facer
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.	• saber facer
CT6	Habilidades nas relacións interpersoais.	• saber facer
CT7	Razoamento crítico.	• saber
CT8	Aprendizaxe autónoma.	• saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de participar nos coidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades básicas e específicas, tanto en atención especializada como en institucións socio-sanitarias.	CB4 CG1 CG3 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG15 CG16 CG17 CE4 CE8 CE10 CE11 CE12 CE18 CE29 CE31 CE33 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6

Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude *empática con el paciente e a familia, o que garantirá o dereito á confidencialidade, privacidade e dignidade.	CB3 CB4 CG2 CG3 CG5 CG6 CG16 CE4 CE8 CE12 CE13 CE17 CE18 CE29 CE31 CE50 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT8
---	--

Contidos

Tema	
Rotatorio de prácticas preprofesionales que permitan a aplicación e a adquisición de competencias dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría na práctica clínica en áreas de hospitalización e institucións socio-sanitarias.	Realización das actividades referidas aos períodos de prácticas clínicas nos correspondentes servizos asistenciais aplicando cuidados de enfermaría básicos e especializados, segundo as necesidades individuais de cada paciente, así como técnicas e procedementos correspondentes. Realización do cartafol - memoria do estudante en cada período asistencial. Elaboración de PAES

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Estudo de casos/análises de situacións	4	6	10
Prácticas clínicas	420	0	420
Cartafol/dossier	6	12	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Prácticas clínicas	O estudante desenvolverá as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión na área de Ciencias da Saúde.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Prácticas clínicas	O estudante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión na área de Ciencias da Saúde.

Probas	Descrición
--------	------------

Cartafol/dossier	O estudante realizará un cartafol no cal se incluíra a súa memoria das prácticas así como a descrición diaria das actividades e procedementos de Enfermaría observados ou realizados polo estudante. Tamén deberá describir o grao de dificultade que lle supuxo dita adquisición de competencias.
------------------	--

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas clínicas	Avaliación das competencias que adquire e demostra o/a estudante durante desenrúlo das súas prácticas en centros asistenciais e socio-sanitarios. Avaliarase: 1. Coñecementos teórico - prácticos 2. Actitudes 3. Habilidades 4. Cumprimento das normas	95	CB4 CG1 CG2 CG3 CG6 CG7 CG10 CG11 CG15 CG16 CG17 CE4 CE8 CE10 CE11 CE12 CE13 CE17 CE18 CE31 CE33 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8
Cartafol/dossier	O estudante presentará ao finalizar o período o cartafol correspondente que incluíra as actividades desenvolvidas durante as prácticas e o grao de dificultade.	5	CB4 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT8

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación definitiva calcularase sobre un máximo de dez puntos. Incluíndo todos os apartados citados na avaliación. No caso de que o estudante non entregue, en tempo e forma o cartafol e a memoria de prácticas, ademais dos *PAES correspondentes, debidamente corrixidos e revisados polo profesor-titor, repercutirá negativamente na nota, restando en cada un dos casos un 5% da *cualificación final. O estudante conta a súa disposición cunha normativa de asistencia a prácticas, de obrigado cumprimento, a que poderá acceder a través da páxina web da escola.En dita normativa inclúense aspectos relativos ás penalizacións na avaliación final por faltas de asistencia sen xustificar as prácticas, así como ás normas xerais e disciplinarias do centro.Tamén, na normativa inclúense os criterios de selección para á elección do servizo onde o estudante desenrolará as súas prácticas clínicas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

NANDA INTERNACIONAL, DIAGNÓSTICOS ENFERMEROS: DEFINICIONES Y CLASIFICACIONES, 10ª Edición, ELSEVIER, 2012, LIBRO

MARÍA TERESA LUIS RODRIGO, LOS DIAGNÓSTICOS ENFERMEROS, 9ª Edición, ELSEVIER MASSON, 2013, LIBRO

Bibliografía Complementaria

MARILYNN DOENGES, PLANES DE CUIDADOS EN ENFERMERÍA, 7ª Edición, Mc GRAW HILL, 2008, LIBRO

ANNE PERRY y PATRICIA POTTER, Técnicas Y Procedimientos en Enfermería, 7ª Edición, ELSEVIER MOSBY, 2011, LIBRO

Recomendaciones**Materias que se recomienda cursar simultáneamente**

Trabajo de Fin de Grao/V53G140V01407

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Prácticas clínicas I/V53G140V01208

Prácticas clínicas II/V53G140V01303

Prácticas clínicas III/V53G140V01306

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V53G140V01407			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 12	Carácter OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	de la Fuente Aguado, Javier			
Profesorado	Abras Suárez, María Concepción de la Fuente Aguado, Javier García Suárez, Alfonso Giráldez Miranda, Esperanza María Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo Marcial Pérez, José Ángel Muñíos Álvarez, Alicia			
Correo-e	jfuente@povisa.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.	• saber facer
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.	• saber facer
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría.	• saber facer
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural.	• Saber estar / ser
CG5	Diseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.	• saber facer
CG6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles.	• saber facer
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.	• Saber estar / ser
CG8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.	• saber facer
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade.	• saber facer

CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación.	• Saber estar / ser
CG13	Aplicar os principios de financiamento sanitario e sociosanitario e utilizar axeitadamente os recursos dispoñibles.	• saber facer
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade.	• saber facer
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.	• Saber estar / ser
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria.	• saber facer
CG17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.	• saber facer
CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal.	• saber facer
CE1	Coñecer e identificar a estrutura e funcións do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.	• saber
CE2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.	• saber
CE3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.	• saber
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.	• saber facer
CE5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.	• saber facer
CE6	Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.	• saber
CE7	Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.	• saber facer
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.	• saber facer
CE9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.	• saber
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións da saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionarlles axuda nesas situacións.	• saber facer
CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.	• Saber estar / ser
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.	• Saber estar / ser
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.	• saber facer
CE14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar ao estudante na prevención, a detección precoz, a asistencia e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.	• saber facer
CE15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, desde unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.	• saber facer
CE16	Comprender dende unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar e desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.	• saber facer
CE17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.	• saber facer
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.	• saber facer
CE19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, á familia e á comunidade.	• saber facer
CE20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades que se desenvolven para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, á familia e á comunidade.	• saber
CE21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.	• saber
CE22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.	• saber facer
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.	• saber
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde dos individuos e grupos.	• saber
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.	• saber facer
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos de poboación, identificando as posibles causas dos problemas de saúde.	• saber facer

CE27	Educación, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.	• saber facer
CE28	Coñecer as alteracións da saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.	• saber
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.	• saber
CE30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.	• saber facer
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.	• saber facer
CE32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.	• saber facer
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.	• Saber estar / ser
CE34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.	• saber
CE35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.	• saber facer
CE36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.	• saber
CE37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermidade e as complicacións que poden presentarse.	• saber facer
CE38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermidade, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.	• saber facer
CE39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.	• saber facer
CE40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou coidadores primarios.	• saber facer
CE41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.	• saber
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer.	• saber
CE43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns	• saber
CE44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.	• saber facer
CE45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.	• saber
CE46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermidade e a xestión de coidados.	• saber
CE47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.	• saber facer
CE48	Coñecer a lexislación aplicable e o código ético e deontolóxico da enfermidade española, inspirado no código europeo de ética e deontoloxía de enfermidade.	• saber
CE49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.	• saber facer • Saber estar / ser
CE50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.	• saber facer • Saber estar / ser
CE51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermidade.	• saber
CE52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese.	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación.	• saber facer
CT3	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións.	• saber facer
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.	• saber facer • Saber estar / ser
CT6	Habilidades nas relacións interpersoais.	• Saber estar / ser
CT7	Razoamento crítico.	• saber
CT8	Aprendizaxe autónoma.	• saber
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.	• Saber estar / ser
CT10	Motivación pola calidade.	• Saber estar / ser
CT11	Sensibilidade cara a temas ambientais.	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Ser capaz de deseñar e executar un plan de investigación

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CG13
CG14
CG15
CG16
CG17
CG18
CE1
CE2
CE3
CE4
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE18
CE19
CE20
CE21
CE22
CE23
CE24
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CE31
CE32
CE33
CE34
CE35
CE36
CE37
CE38
CE39
CE40
CE41
CE42
CE43
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CE51
CE52
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11

Contidos

Tema

Realización dun estudo de investigación.	Búsqueda bibliográfica Deseño do protocolo de traballo, segundo estrutura establecida Referencias bibliográficas segundo as normas de Vancouver Elaboración do marco teórico Creación de base de datos Tratamento estatístico dos datos, se procede Redacción do informe final Elaboración dunha presentación en power point para a presentación e defensa pública do TFG
--	--

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	20	40	60
Seminario	10	30	40
Traballos e proxectos	20	180	200

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación do deseño dun traballo de investigación: búsqueda bibliográfica, tratamento de datos, normativa para a publicación
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Traballos e proxectos	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

- CB1
- CB2
- CB3
- CB4
- CB5
- CG1
- CG2
- CG3
- CG4
- CG5
- CG6
- CG7
- CG8
- CG9
- CG10
- CG11
- CG12
- CG13
- CG14
- CG15
- CG16
- CG17
- CG18
- CE1
- CE2
- CE3
- CE4
- CE5
- CE6
- CE7
- CE8
- CE9
- CE10
- CE11
- CE12
- CE13
- CE14
- CE15
- CE16
- CE17
- CE18
- CE19
- CE20
- CE21
- CE22
- CE23
- CE24
- CE25
- CE26
- CE27
- CE28
- CE29
- CE30
- CE31
- CE32
- CE33
- CE34
- CE35
- CE36
- CE37
- CE38
- CE39
- CE40
- CE41
- CE42
- CE43
- CE44
- CE45
- CE46
- CE47
- CE48
- CE49
- CE50
- CE51
- CE52
- CT1
- CT2
- CT3
- CT4
- CT5
- CT6
- CT7
- CT8
- CT9
- CT10
- CT11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Quedar a criterio do titor/a a aceptación ou non do traballo, para poder optar  defensa pública.

Trase en conta os mesmos criterios de avaliación que na convocatoria de maio-xuño.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Nancy Burns et al, INVESTIGACION EN ENFERMERIA, 2012, ELSEVIER

Julio Cabrero García, INVESTIGAR EN ENFERMERÍA, 2010, MG Monografías

Blanca Fernández - Lasquetty Blanc, INTRODUCCIÓN A LA INVESTIGACIÓN EN ENFERMERÍA, 2012, Ediciones DAE

Pilar Serrano Gallardo, TRABAJO FIN DE GRADO EN CIENCIAS DE LA SALUD, 2012, Ediciones DAE

Ana Belén Salamanca Castro, El aeiou de la investigación en Enfermería, 2013, FUDEN

<http://www.fisterra.com/>,

Biblioteca virtual de la salud, <http://bvsalud.isciii.es/php/index.php>,

CUIDEN, <http://www.doc6.es/index/>,

INSTITUTO DE SALUD CARLOS III, <http://www.isciii.es/>,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Enfermaría de urxencias e coidados críticos/V53G140V01414

Introducción  enfermaría avanzada/V53G140V01415

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística/V53G140V01106

tica e lexislación/V53G140V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Enfermería de urgencias e cuidados críticos				
Materia	Enfermería de urgencias e cuidados críticos			
Código	V53G140V01414			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Cabadas Aviión, Rafael			
Profesorado	Cabadas Aviión, Rafael García Vega, Francisco Javier González Abelleira, Óscar Manuel			
Correo-e	cabadas@me.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Según la OMS, urgencia es la aparición fortuita (imprevista o inesperada), en cualquier lugar o actividad, de un problema de salud de causa diversa y gravedad variable, que genera la conciencia de una necesidad inminente de atención por parte de sujeto que la sufre o de su familia, así las UUH se define como una organización de profesionales sanitarios que ofrece asistencia multidisciplinar, ubicada en un área específica del hospital, que cumple unos requisitos funcionales, estructurales y organizativos, que garantizan condiciones de seguridad, calidad y eficiencia para atender a la urgencias y la emergencia. una organización de profesionales sanitarios que ofrece asistencia multidisciplinar en un espacio específico del hospital, que cumple unos requisitos funcionales, estructurales y organizativos, de forma que garantiza las condiciones de seguridad, calidad y eficiencia adecuadas para atender pacientes que, siendo susceptibles de recuperación, requieren soporte respiratorio o que precisan soporte respiratorio básico junto con soporte de, al menos, dos órganos o sistemas; así como todos los pacientes complejos que requieran soporte por fallo multiorgánico.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermería dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.	• saber facer
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.	• Saber estar / ser
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.	• saber facer
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.	• saber • saber facer
CE29	Identificar as necesidades de cuidado derivadas dos problemas de saúde.	• saber • saber facer
CE32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese.	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación.	• saber
CT3	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións.	• saber facer
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.	CE4 CT1 CT2 CT3 CT4

(*)Identificar as necesidades de cuidado derivadas dos problemas de saúde.

CG2
CG11
CE13
CE29
CE32
CT1
CT3
CT4

(*)2. Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.

CE13
CT1
CT2
CT4
CT5

Contidos

Tema	
1.- Urgencias	1.1 concepto 1.2 estrutura 1.3 calidade
2.- Sistemas integrales Emergencia/Mod Sist Extrahospitalario/061 Galicia	2.1 descripción y funcionamiento. 2.2 Transporte Sanitario
3.- Enfermería en Unidades de Cuidados Críticos	3.1 características 3.2 Gestión
4.- Dolor torácico	4.1 concepto y tipos 4.2 Síndrome coronario agudo (SCA)
5.- Síncope	5.1 tipos, etiología y actuación
6.- Asistencia inicial al Politraumatizado	6.1 conceptos. 6.2 manejo extrahospitalario 6.3 inmovilización, rescate y extricación de pacientes. 6.4 manejo intrahospitalario
7.- Insuficiencia respiratoria aguda	7.1 tipos. 7.2 apoyo ventilatorio. 7.3 Ventilación mecánica.
8.- Alteración del nivel de conciencia (bajo nivel de conciencia y agitación)	8.1 síndrome confusional agudo. 8.2 paciente psiquiátrico, agitación.
9.- Dolor abdominal agudo	9.1 tipos 9.2 etiologías y actuación.
10.- Manejo avanzado de la vía aérea	10.1 justificación 10.2 tipos y cuidados
11.- Prevención de la infección nosocomial en UCC	11.1 justificación 11.2 proyecto Bacteriemia 0
12.- Electrocardiografía básica en urgencias y UCC	12.1 bases y derivaciones; 12.2 ECG normal. 12.3 Arritmias básicas; 12.4 Tto eléctrico de las arritmias/DESA
13.- Transtornos hidroelectrolíticos y ácido-base	13.1 El agua, los iones, el CO2 y el pH
14.- Fármacos y vías de administración	14.1 la vía intraósea
15.- Reacciones alérgicas	15.1 tipos 15.2 Anafilaxia. actuación
16.- Fallo renal y técnicas de depuración extrerrenal	16.1 Manejo práctico de la HDFVVC
17.- Principios de la asistencia sanitaria en catástrofes y víctimas en masa	17.1 triage 17.2 organización, asistencia in situ y traslado.
18.- Paciente quemado	18.1 repercusiones sobre la volemia y ventilación. Sueroterapia. Analgesia. Ingreso
19.- Intoxicaciones agudas	19.1 Métodos para eliminar el tóxico 19.2 tóxicos frecuentes y antídotos.
20.- Reanimación cardiopulmonar RCP	20.1 bases teóricas 20.2 actuación práctica

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	50	85
Eventos docentes y/o divulgativos	4	48	52
Traballos de aula	12	0	12
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Eventos docentes y/o divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	10	CE4 CE13 CE29
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	90	CG2 CG11 CE29 CE32

Outros comentarios sobre a Avaliación

El porcentaje establecido en la Evaluación será siempre aproximado, con variaciones de un 5-10% a criterio del profesorado.

Los trabajos en el aula de tipo práctico (RCP, identificación de arritmias,..) se consideran de asistencia obligatoria

Las preguntas tipo test mal contestadas cuentan negativo. Cada tres falladas anulan una bien contestada.

La materia es única aunque la impartan varios profesores, con examen al finalizar el primer cuatrimestre. El valor de la nota por profesor estará en relación con las horas asignadas. Para poder optar a la realización de nota media se debe obtener como mínimo la calificación de un 3,5 en cada una de las partes de la materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Manual de Urgencias para Enfermería, ELA-ARAN,
Potter, Urgencias en enfermería, Interamericana,
Recomendaciones asistenciales en Trauma Grave., SEMES. Edicomplet,
Atención al paciente Politraumatizado, ELA-ARAN,
Terapia Intensiva. Procedimientos de la AACN, Panamericana,
Pamela Kidd/Patty Sturt, Urgencias en enfermería., Harcourt Brace,
Abelardo García de Lorenzo y Mateos, Juan Caturla Such, Medicina intensiva, Editorial universitaria Ramón Areces,
Alvarez Leiva, Manual de asistencia sanitaria en las catástrofes, ELA-ARAN.,
Rodríguez de Vigurí, Manual de Soporte Vital Avanzado, Elsevier/Masson,
Protocolos de asistencia prehospitalaria al paciente politraumatizado. Urgencias Sanitarias 061,
PHTLS 6ª edición, Elsevier Mosby,
www.semicyuc.org/sites/default/files/resumen_guias_erc_2010.pdf,
www.cprguidelines.eu/,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas V/V53G140V01406
Traballo de Fin de Grao/V53G140V01407

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101

Fisiología: Fisiología/V53G140V01105

Enfermería clínica I/V53G140V01204

Enfermería clínica II/V53G140V01205

Enfermería clínica III/V53G140V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS**Introdución á enfermaría avanzada**

Materia	Introdución á enfermaría avanzada			
Código	V53G140V01415			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Povisa)			
Coordinador/a	Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo			
Profesorado	de Miguel Bouzas, José Carlos Fernández Sanromán, Jacinto Gutierrez de la Cámara, Arturo Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo Moledo Eiras, Enrique Muñoz Garzón, Víctor			
Correo-e	emaldonado@cepovisa.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría.	• saber • saber facer
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.	• saber • saber facer
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.	• saber • saber facer
CE9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.	• saber
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.	• saber • saber facer
CE49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT2	Capacidade de organización e planificación.	• saber facer
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións.	• saber facer • Saber estar / ser
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de *recoñecer *os diversos roles, responsabilidades *e funcións dunha *enfermeira.	CB3 CG1 CG2 CG3 CG17 CE18 CE49 CT2 CT4 CT5
Ser capaz de emprender *valoracións exhaustivas *e sistemáticas utilizando las *ferramentas *e marcos adecuados para el paciente, *tendo en *conta *os factores físicos, *sociais, *culturais, *psicolóxicos, *espirituais *e *ambientais relevantes.	CB3 CG1 CE18 CT2 CT4
Ser capaz de *recoñecer e interpretar signos *normais o cambiantes de *saúde-mala *saúde, *sufrimento, *incapacidade de la *persoa (valoración *e diagnóstico).	CB3 CG1 CG2 CG3 CG17 CE9 CE18 CE49 CT2 CT4
Ser capaz de *manter la *dignidade, *privacidade *e *confidencialidade del paciente (utilizando las habilidades...).	CG7 CE49
Ser capaz de considerar *os *coidados *emocionais, físicos *e *persoais, *incluíndo satisfacer las necesidades de confort, nutrición e *hixiene *persoal *e permitir el *mantemento de las actividades *cotiás (utilizando las habilidades...).	CG1 CG3 CE18
*Coñecer de forma relevante *e ser capaz de aplicar *tecnoloxía e informática a *os *coidados de *saúde.	CE8 CT2

Contidos

Tema	
1. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN MEDICAMENTO NUCLEAR	1.1. Descrición de procesos diagnósticos en Medicamento Nuclear. 1.2. *Ganglio sentinela. 1.3. Coidados de Enfermaría en Medicamento Nuclear.
2. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN RADIOLOXÍA CONVENCIONAL E INTERVENCIONISTA.	2.1. Descrición e clasificación das diferentes técnicas de *radiodiagnóstico. 2.2. Radioloxía Intervencionista 2.3. Coidados e procedementos de enfermaría en radioloxía intervencionista e convencional.
3. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN CIRURXÍA PLÁSTICA E QUEIMADOS	3.1. Técnicas cirúrxicas aplicadas a a cirurxía plástica e *reconstructiva: enxertos, *colgajos, etc. 3.2. *Reimplantes de membros e transferencias. 3.3. Tumores cutáneos. 3.4. Cirurxía de mama: plástica - *reconstructiva e estética. 3.5. Queimaduras. 3.6. Coidados de enfermaría.
4. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN CIRURXÍA CARDÍACA E TORÁCICA.	4.1. Introducción aos procesos *fisiopatolóxicos relacionados coa cirurxía cardíaca e torácica. 4.2. Descrición das técnicas cirúrxicas. 4.3. *Perfusionismo e *hemodinamia 4.4. Coidados de enfermaría.

5. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E CUIDADOS DE ENFERMARÍA EN CIRURXÍA ORAL E *MÁXILO FACIAL.	5.1. Cirurxía oral e implantoloxía. Patoloxías máis comúns e indicacións da cirurxía. 5.2. Articulación *témporomandibular: *fisiopatología, clasificación das principais alteracións, posibilidades de tratamento 5.3. Patoloxías das *glándulas *salivares, tumores, clasificación e técnicas cirúrxicas empregadas. 5.4. Patoloxía cervical *congénita e adquirida: diagnóstico e tratamento. 5.5. Oncoloxía oral e *maxilofacial: clasificacións, diagnóstico e posibles tratamentos. Manexo do paciente oncolóxico en planta. 5.6. *Traumatología *craneo-*maxilofacial: manexo do paciente traumatizado, tipos de fracturas, tratamento e manexo postoperatorio. 5.7. Deformidades dentofaciais: clasificación, diagnóstico e tratamento.
6. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E CUIDADOS DE ENFERMARÍA EN *NEUROCIRUGÍA	6.1. *Aneurismas craniais. 6.2. Tumores cerebrais. 6.3. Patoloxía da columna: hernias ... 6.4. Traumatismos craniais. 6.5. Cuidados de enfermaría en *neurocirugía.
7. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNÓSTICO E CUIDADOS DE ENFERMARÍA EN RADIOTERAPIA	7.1. Clasificación e *descipción das diferentes técnicas *radioterápicas: *Braquiterapia, terapia *metabólica, ... 7.2. Complicacións da radioterapia: *radiodermatitis 7.2. Cuidados de enfermaría en radioterapia.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Seminario	6	0	6
Lección maxistral	44	29	73
Probas de tipo test	2	68	70

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	100	CB3 CG1 CG2 CG3 CG7 CG17 CE8 CE9 CE18 CE49 CT2 CT4 CT5
---------------------	--	-----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Las preguntas tipo test constan de varios ítems, pero cunha adoite resposta correcta. Por cada tres preguntas contestadas erroneamente, restarase unha de las contestadas correctamente. El número de preguntas totais del exame, distribuirase en función de las horas docentes planificadas para cada tema o módulo. El exame conterá cincuenta preguntas tipo test, como máximo. El temario de exame entregarao el coordinador de la materia, e conterá la información máis relevante para el estudio de enfermería; e de todos os temas expostos en clase en sesión maxistral, exposición e taller. En la segunda convocatoria manteranse las mesmas directrices que en la primeira

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

BRUNNER Y SUDDARTH, ENFERMERÍA MÉDICO-QUIRÚRGICA, 12ª Edición, Lippincott, 2017, LIBRO

ELIZABETH JAMIESON, PROCEDIMIENTOS DE ENFERMERÍA CLÍNICA, 5ª Edición, ELSEVIER, 2008, LIBRO

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Enfermería de urxencias e coidados críticos/V53G140V01414

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105

Enfermería clínica I/V53G140V01204

Enfermería clínica II/V53G140V01205

Introducción á enfermería clínica/V53G140V01201

Enfermería clínica III/V53G140V01301